

ACC. N:R M. 8574:1-13.

Landskap: H. all. and Upptecknat av: Bror Jansson
Härad: H. Sk Adress: Skottorp
Socken: Diverse s:r Berättat av: Olika personer
Uppteckningsår: 1942 Född år ..... i .....

Gärdegårdar

a. 1-13.

Stn. II: 41.

H
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR. M. 8574:1.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Risgärde hade man förr. i
vångarna. Man hade två stol-
par utför varandra och hade
ris emellan. Vid stolparna hade
man benkar, som håll riset.

Sådant risgärde förekom bl. a
i Flammabygget i Rännelövs
socker.

ACC. N.R. M. 8574:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Risjärde hade man mycket för.
Risjärdesgård kallades det. Perät.
minnes det mycket väl. Man sat-
te "pälare" i marken och lade ris
emellan. Det var särskilt enens men
både ris av fur och björk. Där
man skulle på över eft järde kallades
en stäv; man satte en päl i mar-
ken och sedan enträda däröver. "Det
är bara en gammalt ris järde" var
ett vanligt talsord.

Både i Röstorp i Perät. hemort och på
övriga platser i Rännelöv hade man
sådant ris järde men även i Västorp

ACC. N:R. M. 8574:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För omkring 80 år sedan hade
man kvar risgård i Hasslövs
soken. I Hasslöv mot Mentösa
fjäll hade Hasslövs by sin ut-
mark och utmarken inbrä-
nades med risgårde. Man
satte två pålar ut för var-
andra och lade ris emellan

ACC. N:R. M. 8574:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den gärdesgård, som mest användes
i Knäred, var typ 30 a i prof. Ericsons
frägelista. Gärdesgårdarne voro för-
stås inte så tätta som fig. i
frägelistan. Uppre i korset, by stöer-
na räckte över gärdesgården, lades
viskor, för än gärdesgården skulle
hålla bättre.

ACC. NR. M. 8574:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man använde gärdsgärdstypen
fig. 20 a i prof. Ericsons prägelbita.
De kallades för stega gärde.

ACC. N:R. M. 8574:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man hade gärdsgårdar av kluvna
trä, som stöda på sned. Snedträden
voro fästa med en vidjör. Man
satte två pålar i marken ut för var-
andra och vidjorna voro fästa
de i dessa. Gärdsgårdar av denna
typ kallades stegagärde.

Gärdsgården var närmast lika
fig 30 c. i prof. Lixons pågelista
(Perstorp. Rännestövs socken)

Man hade även typen fig. 30 a
men dessa gärdsgårdar voro inte
så vanliga, som de ovannämnda.
Dessa gärdsgårdar fig 30 a voro
sällsammare än få än bli stående.
när de blivit gamla (s. a 80 år sedan)

ACC. NR. M. 8574:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Att risgårde har förekommit kända berättelser inll till.

Gärdesgården fig 30 a i Sigurd Eriksons frägelista var den mest allmänna. Man kallade denna gärdesgård för stega gårde.

ACC. N:R. M. 8574:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man hade förr även risgär-
de. Särskilt för att tärpa in-
ne för och geten. Ty de vore
svåra att tärpa inne eftersom
de kunde springa över sten gårdar.

Ordstavornas risgårdarna.

Det som sättes upp av ^{-stev} alle/ork
& nålebank det står så länge
äret är långt.

Två pålar sättes ut för varandra
och ris sättes emellan. För om-
kring 70 år minnes berättelsen att
det förekom. Det kallades för risgärd.
Mellan pålarna band man en
serp av nässtar.

(2) GH. (2) BHM

ACC. N:R. M. 8574:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Stänggärdet var en typ av gärdes-
gärd som man hade för. Först
satte man en rad skanar, som
var barkade. Hulst ek eller oak
som träd bäst, på sned ner i jor-
den så än de lätas. Sedan satte
man slapar i jorden som lätas
de på motsatta hållet. De var
ej bundna med något.

2. 9/11.

ACC. N:R. M. 8574:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

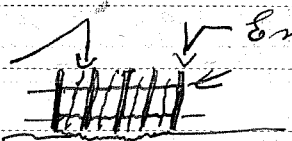
I Viskult känner berättaren till att man haft gädesgäddor av stenar. Men hur dessa voro fästade känner han ej till. På risgädder förekommit vet han ej.

Den gädesgädds typ som närmast liknar den berättaren känner till är Fig 30 e i Sigurd Ericsons frågelista. Stenen underst i gäddergäddan såhnades emellertid.

ACC. N:R. M. 8574:11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

klänare och
mindre stakar

Enestakar

var av vide eller
ene, var till att hålla stakarna

Gärdesgårdar med ris hade man
inte. Dessutom hade man flen-
gårdesgårdar. Några andra kän-
ner berättaren inte till.

Risgärdesgärden hade man förr
i Svenshult i Knäred. Man satte
två stölpur, mest enestölpur, ty de
varade länge, ut för varandra.
Därefter lades eneris emellan des-
sa stölpur. Man lade eneluckor-
na, som de vara. De alla största
grenarna fick man förtias lug-
ga av. När man lagt en del ene-
ris lade man en "bank" och fös-
te eneriset i pålarna. På en "på-
lare" fick vara många sådana han-
kar. Dessa gärdesgärden varade ej
så länge, ty när de blevo gamla
sjönk eneriset samman. I in-
nägaderna tråd man får och
ungbröstar och fäskre åter.

2,
forts.

ACC. N.R. M. 8574:13.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Dessa gärdesgårdar av ris hade
 ej något särskilt namn, som
 berättaren vet. Dessa gärdesgårdar
 användes för ungefär 80 år sedan
 i Svendshult i Kneved.